

BETÆNKNING

Afgivet af Erhvervsudvalget

vedrørende

Beslutningsforslag om at Naalakkersuisut pålægges til snarest at arbejde for indførelse af øvre grænse for indholdet af uran på 0,1 % på alle udvindings tilladte råstoffer i Grønland.

(Siumutgruppen i Inatsisartut)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Erhvervsudvalget har under behandlingen af forslaget bestået af:
Inatsisartutmedlem Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit, formand
Inatsisartutmedlem Andreas Uldum, Demokraterne, næstformand
Inatsisartutmedlem Kim Kielsen, Siumut
Inatsisartutmedlem Akitsinnguaq Olsen, Siumut
Inatsisartutmedlem Knud Fleischer, Kattusseqatigiit Partiiat
Inatsisartutmedlem Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Karl Lyberth, Siumut
Inatsisartutmedlem Sivert K. Heilmann, Atassut (suppleant)

Udvalget har efter 1. behandlingen under EM2009 gennemgået forslaget og fremlægger hermed sine overvejelser.

1. Forslagets indhold og formål

Forslaget har til hensigt, at åbne op for, at der kan brydes og udvindes mineraler med et indhold af radioaktive stoffer, herunder uran, thorium mv., med en højeste lodighed på 0,1 %. Denne tolerancegrænse giver efter forslagsstillernes vurdering rum for, at der kan brydes radioaktive mineraler, som et biprodukt i forlængelse af andre mineprojekter. Den anførte

tolerancegrænse giver ligeledes efter forslagsstillernes vurdering en mulighed for, at Grønland kan udnytte sine forekomster af sjældne jordarter og andre industrielt strategiske råstoffer.

Derudover anser forslagsstillerne, at Råstoflovens krav til miljø og sikkerhed er tilstrækkelige til at minedrift, hvor radioaktive mineraler brydes som et biprodukt, kan reguleres fuldt ud miljømæssigt og sundhedsmæssigt forsvarligt og efter bedste internationale praksis.

2. Behandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget har været udsat to gange efter ønske af forslagsstillerne, og én gang af Naalakkersuisut. Beslutningsforslaget blev 1. behandlet på EM2009 og henvist til Erhvervsudvalget. Udvalget bemærker, at Naalakkersuisut ved forslagets 1. behandling indstillede forslaget til forkastelse, blandt andet med følgende argumenter:

"Naalakkersuisut finder ikke at tiden er moden til at træffe en sådan beslutning. Vi finder det vigtigt, at befolkningen tages med på råd i et så vigtigt emne som efterforskning og udnyttelse af uranholdige mineraler. Vi vil høre på alle synspunkter, og vi skal give os god tid til at fordybe os i emnet. Den endelige beslutning om emnet må tages på et oplyst grundlag og må i sidste ende bero på saglighed og samfundsmæssige hensyn". (citat slut)

Inuit Ataqatigiit forkastede forslaget, med et ønske om mere viden særligt omkring miljøforhold og det sikkerhedspolitiske aspekt. Partiet efterlyste også en grundig debat i befolkningen.

Siumut støttede forslaget med et ønske om at skabe nye indtægter og flere arbejdspladser, under behørigt hensyn til sundheds- og miljøforhold..

Demokraterne tog ikke endeligt stilling, men ønskede mere viden fra en uvildig kommission inden 2. behandlingen af forslaget.

Atassut støttede forslaget, så længe der er tale om biproduktion og anmodede Naalakkersuisut om at overveje en folkeafstemning om emnet, grundet forslagets betydning.

Kattusseqatigiit Partiiat forkastede forslaget og efterlyste også mere viden om konsekvenserne forbundet med udvinding af radioaktive materialer.

3. Udvalgets behandling af forslaget

Det skal Indledningsvist oplyses, at Råstofloven ikke indeholder bestemmelser, der eksplicit forbyder at bryde mineraler med et radioaktivt indhold. Nultolerance overfor brydning og udnyttelse af radioaktive grundstoffer hviler derfor på en politisk vilje til ikke at tillade sådanne aktiviteter. Udvalget noterer sig det generelle ønske blandt de politiske partier om mere oplysning om konsekvenserne ved uranbrydning. Ikke blot for den politiske beslutningsproces, men også i befolkningen generelt. En beslutning om at ophæve nultolerancepolitikken skal ske på et sagligt og oplyst grundlag, og der skal være behørigt tid til debat, da det også er et holdningsspørgsmål.

Udvalget noterer sig, at Naalakkersuisut har udsendt en publikation fra GEUS¹, der omhandler information og fakta om uran og andre radioaktive materialer i Grønland. Hæftet er på 26 sider og beskriver med et naturvidenskabeligt og geologisk udgangspunkt, hvad uran og andre radioaktive materialer er, og hvilke metoder og sikkerhedsforanstaltninger der skal iagttages, hvis radioaktive materialer skal brydes. For at illustrere de problemstillinger der er forbundet med omgang og brydning af radioaktive mineraler, tager hæftet udgangspunkt i Kvanefjeldet, da forfatterne formoder, at forekomsterne af radioaktive materialer på denne lokation er almindelig kendt af befolkningen. Hæftet gennemgår forskellige sundhedsmæssige og miljømæssige aspekter ved en eventuel udnyttelse af ressourcerne i Kvanefjeldet².

Udvalget hilser denne type informationsmateriale velkomment, men bemærker også, at forholdene omkring landets mineralske forekomster i høj grad er stedbestemte. Hver enkelt forekomst har sin egen sammensætning af mineraler, og lokalmiljøet varierer ligeledes fra sted til sted. De aktuelle undersøgelser på Kvanefjeldet vil derfor ikke kunne anvendes som grundlag for at drage generelle konklusioner vedr. konsekvenserne af uranudvinding.

---

¹ De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland. Institutionens arbejdsområder er: geovidskabelige undersøgelser, forskning, rådgivning og geologisk kortlægning - primært knyttet til Danmark og Grønland.
www.geus.dk

² Publikationen kan findes på
http://dk.nanoq.gl/Emner/Landsstyre/Departementer/Rastofdirektoratet/~/_media/D72FFCDF3AEF478D938EA2DD47FA7A5C.ashx. Hvad angår publikationens beskrivelse af Kvanefjeldet henvises der til s. 22-23-24-25.

Foruden de sundhedsmæssige og miljømæssige forhold ved en eventuel fremtidig accept af brydning af radioaktive grundstoffer er der også et sikkerhedspolitisk aspekt ved eventuelt i fremtiden at træde ind i den gruppe af nationer, der udvinder og eksporterer uran eller andre radioaktive materialer. Udvalget anser, at de udenrigspolitiske sammenhænge og konsekvenser for Rigsfællesskabet af en eventuel fremtidig oplødning af nultolerance overfor udvinding af uran bør afdækkes.

5. Udvalgets indstilling

Et enigt udvalg fremsætter på den baggrund nedenstående ændringsforslag og indstiller dette til vedtagelse.

Naalakkersuisut pålægges at nedsætte en hurtigt arbejdende uvildig ekspertgruppe, der til FM13 kan afgive en rapport, der belyser konsekvenserne af en modifikation af nultolerancepolitikken. Rapporten bør blandt andet belyse nedenstående problemstillinger:

- a) Den sikkerhedspolitiske rollefordeling i mellem Grønland og Danmark i forbindelse med en eventuel modifikation af nultolerancepolitikken overfor udvindingen af uran.
- b) Kan Danmark jf. pkt. a) i tilfælde af en tvist formelt set forhindre Grønland i at tillade uranudvinding?
- c) Hvilke internationale konventioner og aftaler bør Grønland tiltræde i tilfælde af udvinding af radioaktive materialer tillades, såsom aftaler om ikke-spredning og hvilke yderligere forpligtigelser skal Rigsfællesskabet påtage sig i fald at nultolerancen modificeres. Der tænkes i den sammenhæng på et formaliseret samarbejde med det internationale atom agentur (IAEA).
- d) I tilfælde af at nultolerancen ophæves eller ændres, hvilke behov vil der opstå for at ændre på de lovgivningsmæssige rammer der kendes i dag? Det ønskes ligeledes beskrevet om hvilke offentlige instanser eller selskaber der vil være behov for, for at sikre tilsynet og kontrollen med såvel mineproduktionen som videresalget af produktet. Ekspertgruppen bør ligeledes belyse muligheder og konsekvenser såfremt Grønland måtte ønske at sikre sig

ejerskabet til alle radioaktive grundstoffer, der brydes uanset om der er tale om en privat mines biprodukt.

e) Eventuelle forskelle mellem at annullerer nultolerancepolitikken i forhold til blot at modificere den, for eksempel ved at forhøje den tilladte grad af lødighed.

f) Beskrive om der er behov for forskellige hensyn i forhold til forekomsternes lokalitet. Her tænkes for eksempel på om forekomsterne er bynære eller om de ligger isoleret og på forskellige klimatiske forhold.

g) påvirkning af miljøet og behovet for særlige foranstaltninger.

h) et afsnit om brugen af uran industrielt, herunder en beskrivelse af markedsforholdene for salg af radioaktive produkter og en beskrivelse af de muligheder og udfordringer der ses for markedet i fremtiden

i) Ekspertgruppen bør ligeledes fremkomme med en vurdering af de økonomiske effekter for Grønland ved henholdsvis en fastholdelse af nultolerancen og de økonomiske effekter ved en mulig opblødning eller ophævelse af nultolerancen. Både positive og negative økonomiske effekter bør belyses under de forskellige scenarier.

Udvalget skal slutteligt bemærke, at uanset hvilken beslutning der i fremtiden træffes om brydning af uranholdige materialer, bør det ske på et sagligt og velbelyst grundlag og med den fornødne tid afsat til debat, både blandt beslutningstagerne i Inatsisartut og i befolkningen.

20. november 2012

EM2012/157
FM2011/20
FM2010/31
EM2009/148

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Naja Nathae

, Formand

Inda Ulde

Agnete og B. Ege

K. Claus

[Signature]

[Signature]

Schimann